

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ներկայ 1897 թվականի
Պոչտային համար 50000
» » վեցամսեայ 5 »
Արտատպանի » 12 »
» » վեցամսեայ 6 »
ԿԱՆԿԵՐՈՒ ՎՃԱՐՆԵԼԻ

Նախնի դրամ եռանգի դրվի հետևեալ հասցով
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԼՐԱԳՐՈՒՄ (ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ)
Редакция на ВѢСТНИКЪ
„Иравункъ“
ВАРНА (България).

Rédaction du journal
„Iravounk“
VARNA (Bulgarie)

Խմբագրության ուղղակի գրություն
և չեն դրվում եւ յարմար դասաւած-
ները միայն կը հրատարակուին անորո-
շովի կամ մասամբ:
Խմբագրական տղը 20 սանթիմ. երե-
փեւ անդի անգամներու համար 20 0/0
գեղջ կը լինի:

ԱՆՁԱՏ ՆԻԻԹԵՐ

Ամերիկայի հայ գաղթականու-
թիւնը՝ աշխարհի ուրիշ կողմե-
րու հայ գաղթականութիւնը մէջ իր
կարեւորութիւնը կը շնչոյն ցոյց
տալով մասնաւոր սէր ու եռանդ
գէպ ի մտաւորական զարգացում,
գէպ ի հոգեկան արծարծում: Եր-
բորդ լրագիրն է որ կը հասնի մեզ
արեւմտեան կիսագունդէն, հայ
տաւերով ծածկուած, հայու գեր-
ջէ արտադրուած, հայ սրտի բա-
բախումներով թրթռուն: Գաղթա-
կանութիւն մը որ երեք թերթի կը
կարօտի՝ իր սրտի ու մտքի պէտ-
քերուն գոհացմանը համար, լայն
ու որոշ հանգամանք մը կունենայ
և, իր ներկայացուցած պայմանե-
րուն մէջ, մեծ յոյս կը ներշնչէ
թէ բաղադրութեան այդ շնոր-
հոյցն պիտի օգտի՝ ապագային
ուժ և զօրութիւն ներածելու հա-
մար հայրենի հողին մէջ, երբ ա-
նիկա համեմատական անգործու-
թեան սը վերածուի:

Հայքէն, Եփրատէն ետքը
Տիգրիսը կուգայ երեւոյ հայ լը-
րագրութեան պատուանդանին վը-
րայ: Այն արագութիւնն ու փութ-
կոտութիւնը սրով Ամերիկայի
հայեր մեզ կը զրկեն հայաստանի
գեոքերուն անուններով մկրտուած
թերթեր, կը յուսադրեն մեզ թէ
անոնք պիտի ունենան յարատե-
ւութեան կուռ ոգի, անսխալ ու
անխտոր ուղղութիւն, անձնա-
կան գնուած վէճերու տխուր մա-
կարդակէն վնդ, բարձր բունելով
միշտ հայ մամուլին պատիւը Ու-
աշխնկթըններու և Լինքոլններու
երկրին մէջ:

Դեռ անձանթ է մեզ երեք
տարբեր անձերու կամ խմբակնե-
րու նախաձեռնութեամբ լոյս տե-
սած այս թերթերուն ուրոյն ուղ-
ղութիւնը: Ըստ երեւոյթին՝ կու-
սակցականութեան աստէն զերծ
են: Բայց շարունակութեան մէջ
աւելի յստակ կերպով պի-
տի հասկցուի իւրաքանչիւրին նը-
պատակակէտը:

Ինչ ալ ըլլայ, առ հասարակ
ուրախաւթ երեւոյթ մըն է որ

հայը ուր որ երկայ խուռնամբով,
իր ինքնութիւնն ու յատկանշա-
կան դիրքը պահելու համար շու-
տով կազգայնանայ՝ դպրոց, եկե-
ղեցի և մամուլ հաստատելով:

Կան հայեր սակայն, բարե-
բախտաբար թուով շատ ցանցաւ,
որ բանն այսպէս չեն ըմբռներ:
Լրագրութիւնը չեն նկատեր իբրեւ
միջոց ժողովրդային ամէնէն դիւ-
րին ու անձիգ զարգացման: Վառ-
նան մէկ քանի հատ ունի այդ
հայերէն. անոնք ալ, ճակատագ-
րական դժբախտութեամբ մը,
ճիշդ կը գտնուին հոն, ուսկից պի-
տի բխի այս զարգացում. — ըն-
թերցարանը:

Եթէ կը գտնանք կը գտն-
այս խնդրին կը յանգինք, պատ-
ճառը սա է որ դեռ լուծուած չէ
ան: Մենք կը կարծէինք որ նա-
խորդ վարչութեան հրաժարումով
ու նորեկներու ընտրութեամբը
այս հարց փակուած պիտի նկա-
տուէր ընդ միշտ: Սխալ: Թէեւ
իրաւ է որ նորեր եկան, բայց խեղ-
ճերը ինչ կրնան ընել մինչեւ որ
նախորդ մեծ. վարչներուն ձեռ-
քէն հաշիւ ու բանալի չառնեն:
Այսօր, վաղը, գալ շարժու-
միւս շարժու կըսեն կը կենան:
անհատնում անվերջ խնդրանք մը
կայ պայմանաւորման վրայ: Ինչ
անլուծելի հաշիւ մըն է եզեր-
այդ, սեղանաւորական ինչ մա-
նուածապատ կնճիւղներ կան արդ-
եօք անոր մէջ: Այնիկաօրէն ու
անաչառութեամբ ըսենք որ չի
վայրեր սա մարդոց ըրածը. գէշ
աղէկ, թող հաշիւները տան ու
ու բանալին յանձնեն: Ժողովուրդը
չի կրնար սպասել. կարգաւ կուզէ.
ինչ յանգգնութիւն իր այս իրա-
ւունքը կապտել իրմէ:

Կը հրաւիրենք նորընտիր ան-
գամները ընթերցարանի վարչու-
թեան որ կտրուկ ու գործնական
միջոցի դիմեն. աս ելլալիք ճամ-
բայ չէ. իրենք ալ այս երկարա-
ձգումով անուղղակի պատասխա-
նատուութեան մը ներքեւ կի-
նան:

Կը սիրենք յուսով որ այս սիրտ-
հատնում խնդիր ալ հոս չի զբա-

ղեցներ մեր յարգական սուղ է-
ջերը, որոնք կրնան աւելի օգտա-
ւէտ խնդիրներու յատկացուի:

Մեր բարեկամ հրեաները տագ-
նապի մէջ են: Իրենց գէժ սնուց-
ուած դարեւոր ատելութիւնը յան-
կարծ պայթեցաւ անցեալները Ռու-
մանիոյ մէջ, որուն ուղիւստուծը կը
քամեն երկար ատենէ ի վեր: Ինչ-
պէս ամէն երկրի մէջ, — ուր հրեայ
տարրին միջբոլոր լոյն դրած է
ու երթալով կ'աճի կ'ուճանայ,
սպառնալով ահաւոր համաճարակ
մը մարդկութեան գլխուն, —
մանաւանդ Ռումանիոյ մէջ ան-
հանգուրժելի դարձած էր հրեա-
կան անուղղակի տիրապետութիւ-
նը, որ պէտք եղածէն աւելի կը բա-
ցատրէ Ռուման տարրին ընթացքը՝
տարբերակ վայրագութեամբ մը
տրտալայտուած: Իրաւ, քաղա-
քակրթութեան այս ժամանակին
մէջ քիչ մը վաճառական է «մար-
դասէր քրիստոնէութեան» կողմէ
ցոյց տրուած այս մարդատեցական
պայթում: Բայց կերեւայ թէ ա-
մէն բան սահման մը ունի, նոյն-
իսկ մարդասիրութիւնը, որուն
խարխալ հանգամանքը մենք
հայերս ամէնէն աւելի գնահատած
ենք:

Ինչ որ ալ ըլլայ սակայն, Ռու-
մաններուն ընթացքը ինչ կերպով
ալ մեկնուի ուրիշներու կողմէ,
մենք՝ այնքան չարաչար ու վատ
կերպով հարստահարուած՝ հրեայ
ազգէն, շատ ցաւ չենք զգար ու
չպիտի զգանք իրեն գէժ եղած
վրիժառական յարձակումներէ: Երբ
ինք առանց ամենաչնչին պատճառ
մը ունենալու, անմեկնելի վայրա-
գութեամբ մը միացաւ թուրքին
ու քուրտին հետ, առաջնորդելով
զանոնք ու ինք ալ ի հարկին զար-
նելով անմեղ ու անգիտակից հա-
յերու գլխուն, ինչպէս կարելի է
մեզ զթոտ ու կարեկից աչքով դի-
տել այժմ իր անցուցած անձկալից
չրջանը, իր կրած նիւթական ան-
հաշուելի կորուստները, որոնք
գեռ հիւլէն իսկ չեն ներկայացներ
այն վնասներուն զորս իրենց երե-
սէն մենք կրեցինք:

Չէ, ասոր մէջ նախախնամական

բան մը կայ, կամ գոնէ փոխա-
դարձութեան սկզբունքին մէկ
լուրիւայն ու ինքնարեւր գործադ-
րումը՝ բնութեան իրերու անյղի
ընթացքով:

Այս խրատը, թէեւ ցաւագին,
պէտք էր հրեաներուն:

Ե.

ԻՆՉՊԵՍ ՊԵՏԷ Է ԸՄԲՈՒՆԵԼ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԴԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

(Շար. Ասիւ. Թիւնէ եւ վերջ)

Բայց ենթադրելով որ այդ ծրա-
գիրները պատրաստուին, ո՞վ պի-
տի հսկէ անոնց գործադրութեան:
Խիստ հազուագիւտ են մեր մէջ
իրենց պաշտօնին գիտակից ու
պարտաճանաչ գաստիարակներ ու
րոնք, առանց ուշ գնելու տրուած
վարձատրութեան, անհաշիւնդ-
րութեամբ վերաբերուին ազգային
կրթութեան գործին: Գաստու-
ներու ընտրութիւնը մեր մէջ յա-
ճախ կը կատարուի ձախող պա-
րագաներու մէջ և երբեմն մինչև
իսկ այդ վեճ տրուեստին բոլոր-
վին անպատրաստ բաղադրանքի-
ներու վրայ: Այս է պատճառը որ
շատ անգամ մեր վարժարաններու
շուրջը սարքուած կը տեսնուին
աղտոտ էնթրիկներ, անձնական
կիրքերու և շահերու արգիւնք,
որոնք զպրոցին սեմէն ներս ալ կը
գործեն:

Որքան այս յուր գրութիւնը
կը շարունակէ, պատրաստուած
լաւագոյն ծրագիրը պիտի չը կա-
րողանայ սպասուած օգուտը մա-
տուցանել: Որպէս զի բարոյական
ուժով ու գաստիարակութեամբ
սնած սերունդ մը ունենանք,
պէտք է նախ նոյն բարոյական ու-
ժին ու գաղափարներուն տէր դաս-
տիարակներ գտնենք և անբարոյա-
կաններէն խորշինք:

Անբարոյական բառը իր վար-
դապետական իմաստով չէ որ կը
գործածուի, այլ ըսել կուզեմ ան-
հատական կամքէ ու գիտակից
գործունէութեան լժժէ, առողջ
նկարագրէ զուրկ, որ մարդուն

ճշմարիտ բարոյականն է :

Այո՛, պատրաստուելիք ծրագրին մէջ մասնաւորապէս նկատի պէտք է առնել ազգային դատարարական թեան փափուկ խնդիրը զոր պիտի ջանանք լուծել փարփաղեցողութեան կարող ուժերով : Մեր ունեցած ծրագրերնորոն մէջ ուսման լայն նիւթեր կան արդէն , որոնք կանոնաւորապէս աւանդուելով պէտք եղած պաշարը կրնան հայթայթել : Ինչ որ ամէնէն աւելի կը պակսի՝ գաստիարարականն է : Գաստերու զանազան նիւթերը պէտք է ձգտին տղոց մէջ խորհող ու գիտակից իմացականութիւն մը կազմելու , խելացի ու անվահիր հոգի մը , բարոյական անվճատ ուժով ունեցած :

Բարոյական ուժով ըսի , որովհետեւ անկող գերազանցապէս ցանկալի ժողովներն է զոր աւելի քան ոչինչ կրնանք մաղթել մեր նոր սերունդին : Ետտ անգամ յիշողութեանս մէջ կուգայ բանաստեղծի մը մէկ տողը զոր չգիտեմ ուր կարդացած եմ , ե որը չէի կրնար գաղթել բաղձալէ կեանքի դառն փորձառութեանց պատրաստուող մեր սերունդին :

« Եթէ ուժի պէտք ունին , ուժով լցէք զանոնք » :

ԼԵՒՈՆ

ՀԱՅԵՐՆ Ի ՄԱՐՍԻԻԱ

Մարտէլի հայ գաղութը պատուաւոր անուն մը չիւնած էր հանգէպ ֆրանսացիին . այս բան առիթ տուաւ շառիթի բացման : Ամենուստ տեղացին գրաստական եւ այլ նպաստներ : Սակայն կարգ

ԲՈՒՆՈՒԹԵԱՆ ԶՈՅԵՐ

(ԲԱՆԱԲԱՆԱՆ ԱՔՈՐԵԱԼԻ ՅԵՆԱԿԱՐԱՆՈՅ)

Ժ .

— 1 —

Այդ բոլորը ես տեսայ իմ աչքով , զգացի իմ կաւի վրա՝ եւ հիմա էլ դաշտերում թափառելով շատ աշխատող եւ քիչ ուտող ուս գիւղացուն տեսնելով աւելի պէտքի իմ վիճակից այդ երկրից , եւ մնացած մէկ տարին անցկացնելը ինձ համար կարծես անհնարին էր թվում : Ժողովրդի գրութիւնը , եւրոպական գիտելով ծածկված բունաւորի ճշնող թաթի մանրութիւնը արմատացրեց իմ մէջ աստեղծութիւնը զէպի ամէն տեսակ բոնութիւն եւ իմ հոգում ու սրտում աւելի հաստատ հիմք գրեց որոշումը միշտ եւ յաւիտեան կուել բոնութեան զէմ , կուել քանդելու բոնութեան հիմքերը ուր որ էլ լինի :

Վերջապէս անցաւ եւ այդ ամառը , եկաւ հիւսիսային անտանիկի ցեխոտ , խաւար , թախածի աշունը . սիրտս սկսեց մկալը : Ինձ թվում էր որ ար-

մը անձեր , գլխով հոն անարժան , կը սողոսկին ներս , կը գիւնան եւ կսկսի փողոցային կեանք մը :

Միեւնոյն տեղի տեսարանը կը պարզուի փորձի փողոցներուն մէջ , երբ հոն ես կը բացուի գրողներու շարքը :

Ճաշի պահուն ամէնքը ներկայ են . ապա կանգնած յետոյ խաւարում մէջ , նիզուկ փողոցներու խորը , ու երեւան կուգան մութիւն հետ . ընթերցի եւ կամ քունի պէտքը կստիպէ զիրենք թողուցելու փայլերը :

Ֆրանսացին նշմարեց այս բանը , եւ յաւիտեան հետեւեցաւ ազնիւ ժողովուրդի մը անարժան անգամին . բուն այս գնում կեանքին : Մարտէլի հայը շառիթի բնակիչներէ քանիննորոն վրայ գտած է 15-20 օսմ . ոսկիներու կապոցներ , որք զգուանք ազգած են տեսողներու : Գործի շառիթէն վերադարձողներու վրայ 150-200 ֆրանքի գումարներ եւ աչքով տեսած եմ : Եօշափելի օրինակ մը տամ ձեզ , սակայն չտոսկաք . փարիզի շառիթի գաւազներէն կաթալիկ ռուսահայ մը երեւցաւ հոս օգոստոսին . աւմէն առաւօտ Պոլսեցի հայ երիտասարդի մը հետ կը գիւնէր բազաքիս անկեղոց յատուկ փուռը , եւ կստանար որոշեալ հացի քանակը . ցորեկի՝ Մարտէլի փողոցներուն մէջ սիկարի ծայր կը հաւաքէր , ու կապուէր :

Օրին մէկը ոստիկան մը կը կատարէր այս երկու երիտասարդներուն վրայ , կը ձերբակալէ եւ կուսանար օրոշեալ օտարականութեան . հարեւանցի քննութեան մը հետք , խուզարկութեան կսկսին : Վաւերութեամբ օգոստոսի զրպանէն 500 ֆրանքի թղթադրամ , ապակի

իւնը կաթիլ կաթիլ հոսում էր իմ խեղճ սրտից , սաստկացաւ հայրենիքի կարօտը , այդ տարօրինակ զգացումները հասաւ իր զարգացման վերջին աստիճանին : մի տեղ չէի կարողանում հանգիստ նստել , ոչ կարողանում էի կարգալ , ոչ գրել , ոչ հանգիստ խօսել :

Ամեն բան , մարդիկ , կենդանիներ , երկինք եւ գետին , տուն ու փողոց , զգուել էին ինձ համար : Ամբողջ հոգով , բոլոր զգացմունքներով կենդանացել էի « Հայրենիքի կարօտ » զգացմունքի վրա . նոյն իսկ գիշերը հանգիստ չունէի :

Ամեն կողմից լսում էի « Հայրենիք » , քաղիքն ու անձրեւը , ձիւնը եւ փուքը շնչում էին « Հայրենիք » , երբ պառկում էի եւ ճրագ հանգիստում , խաւարի մէջ հրաշքի տառերով կարդում « Հայրենիք » :

Երբեմն խնթալածի պէս գուրս էի վազում , թափառում աննպատակ երկար ու ցիգ ժամերով : պատահած բարեկամներու հետ խօսում էի կուելով , հայտնելով , անտեղի վիրաւորում նրանց , ինձ չը հասկացողները զարմանում էին , իսկ հասկացող եւ սրտակից բարեկամներս իրար նայում եւ կարծես աչքերով իրար ասում « Ոչինչ , Հայրենիքի կարօտն է ամենքում , նեւ չէի է , թող ինչ ուզում է ասի » :

Կորելու աղամանք մը , բանալիներ եւ այլն կը գտնուէին . կասկածը կը կրկնապատուէր , երկուքն ալ բանտ կը գրուէին : Երկու շաբաթ ետք Պոլսեցին կարճակուրի , իրեւ անմեղ . իսկ միւսը 5-6 շաբաթ բանտ մնալով , ինք եւս կարճակուրի , ու կը զրկուի օրուսիս . այդ հինգ հարիւր ֆրանքին 180ը ձարձ . Նուպար փաշան իր զրպանէն վճարած է եղեր , ինչպէս կը յայտնէր տղան բանտարկութենէն յետոյ . հասկցուեցաւ որ խաչագող մըն էր :

Երբ Մարտէլի գաղթականութիւնը այս ամէնը տեսաւ , ու լսեց ֆրանսացիին աննպատակ յայտարարութիւնները , կտրեց այդ օրէն ուխտեց չեղիլ ուղղութեան ճամբէն , եւ մնալ անտարբեր , խուճեմիսկ ողորմակ ողբասունքներու :

Շառիթի բացման օրէն սկսեալ կիրակու մէջ պաշտօնական մարմին մը կայ գետ , որ իր նըպատ կընձեռէ գիտողներուն , մինչ այրի բողբոջին չէպէտքաւ լոկ անձնական գործերով կը պարպին : Համանստափայլ Տիկին Միքայիլեանց եւ Տիկին Մանուկեան կը կազմեն այդ պաշտօնական մարմինը :

Տիկին Միքայիլեանց բարի անգլուհի մըն է , չափազանց հայասէր . ամենամատիկ յարաբերութիւններ ունի անգլիական եւ ֆրանսական գաղութներու տեսչութեանց հետ . քանի՛ քանի՛ որբեր իր շնորհիւ պատապարտւած են , ու կուտանին : Մինչ տիկինները իրենց խոճի ձայնին անսարսի բան մը չեն խնայեր , անգլի տղերքը բողբոջին մնացած իրենց պարտք , թաղուած իրենց անձնական գործերուն մէջ , չեն ուզեր իսկ գիտնալ . թէ ի՞նչ

Ես ամաչում էի , ուղքի էի գալիս , ներողութիւն խնդրում իմ այդ սիրելի եւ համբերատար ու ներողամտ բարեկամներից :

Նրանք ժպտում էին , ձեռքս սեղմում եւ ասում .

— Ոչինչ , նորակիտան , կանցնի , շատ մի մտածէք : Ժամանակը մօտեցում է . անա անցնում է ձեռք , չուտով կը գալ եւ մայիսը , այնուհետեւ ազատ էք , թուք , գնացէք ձեր հարաւը , տաքացէք , այստեղ ցուրտ է ձեզ համար , շատ ցուրտ :

Այդպիսի քաղցր խօսքերով հանգստացնում էին ինձ եւ տանում իրանց տները ինձ աւելի հանգստացնելու , աւելի միայնակութեան :

Որչափ լաւ բարեկամներ էին նրանք , որչափ ազնիւ մարդիկ :

Եւ որչափ ես բախտաւոր աստղի տակ էի ծնվել , որ կարողացայ աշխարհի մի ծայրում այնպիսի սրտակից բարեկամներ ու բարեկամութիւններ գտնել : Երբեմն ես մնում էի զարմացած իմ այդ բախտաւորութեան վրա :

Այո , լաւ մարդիկ էին իմ ողու բարեկամները եւ նրանցից ոչ միսր ոչ մի անգամ ինձ վիրաւորեց եւ միշտ ջանաց այնպէս անել որ ես չզգայի իմ տարագրի լինելը :

Եւ ես երբեք չեմ մոռանալ նրանց , յաւիտեան մինչեւ վերջին շունչս : Եր-

կը պատահի իրենց շուրջ . իրենց պարտք կատարած լինեցաւ կը կարծեն :

Վարպետորդի քահանան ալ իր գանգաղ քայլեր կը յարմարեցնէ անոնց գրեթէ անշարժ շարժումին , եւ չուզեր ընդունիլ իրեն գիտող խեղճերը ու լսիլ անոնց վիճակին վրայ բացատրութիւններ : Հայ քահանայի մը համար վայելուչ չէ այս :

Հ . Ա .

Մարտիկա , 8 Դեկտ .

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

Սօֆիա , 24 Նոյ .

Եթեմիկիս զլսաւոր դէպքն է իբր 150 վաճառականներու կողմէ տեղւոյս պուկար Սինօթին մասնուցուած խնդրագիրը . վաճառականները կը խնդրեն Սինօթէն եւ կը պահանջեն ալ որ տօն եւ կիրակի օրերը խանութները ամբողջ օրը զոցուին եւ թէ այս մասին հարկ տեսուած միջոցները ձեռք առնուին :

Վաճառականներ ալ կան եւ նոյն իսկ Պուկարներ , որոնք ստորագրած չեն խնդրագիրը :

Այս տեղ , ինչպէս եւ ուրիշ քաղաքներ ալ թերեւս տօն եւ կիրակի օրեր խանութները կը զոցուին մինչեւ ժամ 11 կէս օրէն առաջ եւ այնուհետեւ ազատութիւն կայ բանալու (Իրան 2-3 օր տարւոյն մէջ , ինչպէս Ծնունդին եւ Ջատիկին առաջին երկու օրերը բնաւ չեն բացուիր) :

Հիշենք որք հրապարակին տէրն են գրեթէ , ամէնքն ալ կը բանան խանութներն եւ քրիստոնեաներն տասնց նայելով աղաւալ կը բանան , բան մը որ Պուկարն իմ մէջ մի զարմանալի ցանկութիւն , իղծ , փափաղ է զարթնում . մտածում եմ , երանի թէ նրանցից մէկը չար բախտի հանգիպէր , ընկնէր ինձ մօտ եւ ես կարողանայի յայտնել , զորով ցոյց տալ իմ երախտագիտութիւնը այդ ազնիւ բարեկամներու , ապացուցել թէ հայը որչափ ընդունակ է զէպի պարտաճանաչութիւնը եւ որչափ մեծ պատրաստականութիւն ունի երախտագետ լինելու :

Եւ որչափ պարզ , առանց որ եւ ակնկալութեան բարութիւն էր այդ մարդոց բարութիւնը եւ ինչ ակնկալութիւն կարող էին ունենալ այդ մարդիկ ինձնից , հայ աքսորականից : Այո , հայ ընթերցող , ոչ—պաշտօնական Ռուսիան բարի է եւ օժտւած շատ լաւ յատկութիւններով եւ եթէ այդ ժողովուրդը մշակվի բարձր բարոյական հիմունքներով վրայ , եթէ նրա ընածին լաւ յատկութիւններին մշակվելու աղաւալ ասպարէզ ուրուի , նա կուցէ պայտահիս ամենաբարեւոր ազգերից մէկը լինի եւ ցանկանք որ այդպէս լինի , որովհետեւ այդպիսի մի բազմաթիւ ազգ կարող է մեծ նշանակութիւն ունենալ ամբողջ մարդկութեան կեանքի համար :

ՎԱՐԴՈ

(Ետնուանակելի)

կար ժողովրդին թիւը չգար և ոչ մէկ տեսակէտով, զի նախ իրենց կրօնական զգացմանց կը դպի և երկրորդ տօն և կիրակի օրերու յատուկ ընտանեկան և ընկերական զուարճութիւններէ կը զըրկուին իսկ եթէ չըսանք՝ յայտնի է որ քսանութն կը դպի:

Թէ ինչ հետեւանք պիտի ունենայ խնդիրը՝ յայտնի չէ: Սինոդը ընտանեկան շատ սիրով պիտի ընդունի խնդիրը, միայն թէ պիտի կրնա՞ր արդեօք ընդունի և գործադրել տալ կառավարութեան:

Այս անուծելի խնդրոց կարգէն է կարծես տեւոյս դպրոցին բացման և բարեկարգութեան խնդիրը:

Արդէն գրած եմ որ մէկ քանի ամիս առաջ հոգաբարձութիւն մը կազմուեցաւ. լաւ թէ գէշ պաշտօնապէս բացուեցաւ դպրոցը և այդ պաշտօնական բացումէն զրեթէ երբ շարաթ վերջն ալ դժբախտաբար փակման տէրութեան հանդէսը տեղի ունեցաւ. վարժուհին քաշուեցաւ գործէ, հոգաբարձուներն ալ մէկիկ մէկիկ հրաժարեցան, զի ծանր եկուլածը, և դպրոցն ալ մինչև այսօր տակաւին գոց է:

Կըսուի թէ Թադ. Խորհուրդը ձեռք առած է գործը և սրտածէ, նախ դպրոցական մասնաւոր տուրք հաւաքել ժողովուրդէն (այս տեղ ամէն ինչ տուրքով է, զի եկեղեցին ուրիշ եկամուտ չունի) և տեսնել թէ սրտած ստակ կ'ընայ հաւաքուիլ, և եթէ բաւական հասոյթ գոյանայ, գալոցը վարժարանն ալ շարաթ մը ի վեր երբեմն երկու անգամ, երբեմն տէրութեան ալ մէկտեղ, խանութէ խանութ կը պատին ամառական գրելու և տակաւին ոչ ոք գիտէ թէ ինչպէ՞ս և ե՞րբ պիտի լինայ այս կատակերգութիւնը:

Հանգէպ այս տխուր տեսարանին, նուազ ուրախալի չէ տեսնել տեղս գտնուող Գէօրգիսի տղաքոյններու զովելի շարժումը. աւստնք ամենքն ալ սրճափածառ են (Թաճմիկ) և ամբողջ Սօփիան ձեռուընին է, իրենց մօտիօքն է այս: Իրենց արհեստին վերաբերեալ կարգ մը անկարգութեանց առջեւն առնելու համար, ընկերութիւն մը կազմած են, կամ՝ աւելի ճիշդը, միութիւն մը, որուն կանոնադրին ալ նստաբարձեան սենեկէն վաւերացնել տուած են: Առած մասնաւոր տեղեկութեանցս նայելով, շարաթը մէկ անգամ կը հաւաքուին և եթէ իրենց արհեստին վերաբերեալ խնդիր չը կ'ենայ, կը խօսակցին, կը վիճին և նկատելի կ'առնեն նախ իրենց հայրենիքի դպրոցի և եկեղեցիի վիճակը, կէս փէս ֆրանք ալ չաշաթակուն կը վճարեն բացի ուրիշ զանազանի

եկամուտներէ: Բարի արամու գրութիւններ կը տեսնուին, որք վստահութիւն կը ներշնչեն գործին առաջ ինքնութեան նկատմամբ: Յարապետութիւն և յաջողութիւն մ'ը հայրենակցաց:

Հանապարհ

«ԻՐԱՆԻՆ»-Ի ՊԱՏԱՌԱՆՆԵՐԸ

Տ. Բ. Ի Ռ. — Ձեր օգտակար գրած մը տուած ըլլալու համար պէտք է որ ձեզի պարզապէս ըսենք թէ ձեր յաւակնտութիւնը ծիծաղելի է, իսկ ձեր ազդեցութիւնը արգաստելի:

Մտիկ ըրէք: Երկու բառ առանց տառասխալի և զիրար բռնող երեք նախադասութիւններ իրարու քով բերելու անկարող էք ու կեղծք մ'ը սորվեցնելու թէ ազգ. պաշտօնեաներու նկատմամբ ի՞նչ դիրք բռնելու ենք որ դպրոցական ու եկեղեցական գործերու չի փնտսէք, այլ օգտակար ըլլանք:

Մնացած գայած հին ժամանակներու խորհրդէն հնչող խուլ ձայնի մը տպաւորութիւնը կը զգանք՝ իմանալով ձեր այն կարծիքը թէ պարբերական մամուլը խորշուլու է թաղական, հոգաբարձու ենք քննադատելէ, որպէս զի պաշտօնաւարող անձեր չի վշտանան և հրաժարելով ազգ. գործերը երեսի վրայ չի ձգին: Գուք տակուին սաշափը չէք սորվեր թէ հրապարակային քննադատութիւնը իրական պէտք մը և հանրային թիրիքերու գոյութեան գլխաւոր պատճառներէն մէկն է և թէ հետեւորար թիրիք մը որ սկզբունքով կը մարմնաւորութիւնը, կը կորսնցնէ իր գոյութեան իրաւունքը գէթ մասամբ և կը դառնայ աննպատակ ձեռնարկ մը:

Ձգուչացէք ուրիշ անգամ՝ ձեր կօշիկէն վեր ելլելէ և անհնձեթ գրութիւններով մեզ զբաղեցնելէ:

— * * Ի Ս. Ուշադրութեամբ կարգացէք վերի պատասխանը: Կրնայ ըլլալ որ մեզ հասած տեղեկութիւններ, որոնք քննադատութեան տեղի կուտան, երբեմն սխալ կամ սուտ իսկ ըլլան. անկարելի է որ լրագիր մը ամէն լուր և ամէն տեղեկութիւն նախապէս մանրամասնօրէն ստուգէ և ապա հրատարակէ. այս պատճառով ալ ամէն մարդ իրաւունք ունի իր մասին տրուած ու է անհիմն տեղեկութիւն հերքելու միջոցով թերթին մէջ, որ վայն հրատարակած է:

Այս է ամբողջ բաղադրակիր լալարահի մէջ ընդունուած դրութիւնը:

Բայց ձեր բարեկամները, զորոյն քան ևս անգով կը պաշտպանէք, ինքզինքնին այնքան երեսակայական բարձրութեան մէջ կը տեսնեն որ ստորեւութիւն կը համարեն եղբւր իրենց մասին զըրուած բան մը լրագրի մէջ հերքել:

Քիչ, ինչ որ սովորաբար Եւրոպայի մէջ տարածուած, հարստութեամբ, պաշտօնով և ծագումով առաջնակարգ զիրք գրաւող անձեր չեն վարանիր ընել ի հարկին: Համեմատեցէք այս վիճիկները մեր այդ կարգի մեծամիտներուն հետ և խոստովանեցէք որ մեծամտութիւնը աստիճան մը ունի, որ կից է անմտութեան:

Վաչէ Ի Ֆ. — Գուք ալ քիչ մը զսպեցէք ձեր եռանդը: Երբ նախընթաց հրկու պատասխանները կարգաք, պիտի տեսնէք որ հայ ժողովուրդը տակաւին չի նմանիր ինքզինքնին, որ գիտէ գնահատել ու յարգել լրագրի ազատութիւնը իր բովանդակ ընդարձակութեամբ: Այն ծայրայիշ ուղղութիւնը, որ կը ջատագովէք, կրնայ ուրիշ միջավայրի մէջ իր օգուտներն ունենալ, բայց գոնէ ուր այժմ վրնասարէր է մեզ համար, ուր լրագրի մէջ հերքում գրելը ստորմուտքիւն համարուիր, լրագրութեան նպատակը տակաւին չի հասկցողներ և մեզմէ պահանջողներ կան որ քննադատութիւն չընդունինք իրաւունքի մէջ:

ԽԱՐԴԱԽ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆ

Նիւ-Եորք Հիւրըրտի քննիչ թղթակից պատ. Հեփուրդ որ, ինչպէս որդէն ծանուցինք, փոքր-Ասիոյ հայկական գաւառները շրջելու վրայ է՝ ստուգելու մեծ կոտորածներուն խնդիրը, անցնողները ճարպիկօրէն Էրզրում գացեր և հոն իր պաշտօնը խղճի մտքը կոտորելէ ետք հիմա ճամբայ իւր է գէտի Բաղէշ: Թուրք թիրիքներուն մէջ իր մասին հրատարակուած լուրերը կը պատմեն լոկ այն դժուարութիւնները զորոս ճամբան կրեր է այս անշնորհք ու մերկայցին. կոտորածի մասին լուրերն և կերտայ թէ տկներեալ ու ջախջախիչ տաղանջներու հանդէպ պապանձեր ֆիսցեր է: Վերջին թղթակցութեան մէջ սոխոսքերը կան. «Կերտի թէ Գիւրտիս տան (Հայաստան հասկցէք) ուր ոտք կ'ոխելու վրայ ենք, մեզ համար քննութեան կարեւոր ապարդէշ մ'է: Միծապէս կը յուսանք թէ յետադարձի շատ բաներ քննենք ու գտնենք»:

Ձեռք գիտեր թէ պատ. Հեփուրդ լուրերն հիմա ի՞նչ քննեց և ի՞նչ գտաւ, և ասկէց ետքը ի՞նչ արգելք կը յուսայ ձեռք բերել: Իրողութիւնը սա է որ այս անտեղի առաքելութեան գոյնը հանուր աշխարհի երեւան եկաւ, ու իր յայտնութիւններ փոշի չափ նշանակութիւն չպիտի կրնան ունենալ:

Մինակ, կը մաղթենք որ Սմերիկացի պատուելին ողջ առողջ կարենայ դուրս ելլալ գաղանջներու այն սրջէն, ուր ինկած է այժմ և ուր ամէն վայրկեան կ'անքի վտանգ կայ:

Ի Խ Թ Ա Ր

Բուսանիան յիշօթէ՞ս սան. ճաղընտա պոլոնուպոտա պու կիւնէ գատար պորճարընը էօտէմէ միշ վէ խիմէրի զիրտէ մուհար. բէր օլան ապօնէլէրիմիլ պիլաթէ. խիւ պորճարընը խտարէմիլէ եօլլամալը տըրլար:

Քէնտիլէրինէ սուհուլէթ օլմագ իւլրէ Գէօրգիսէնէտէ Ս. Թէօֆիլ Թէրզեանա տախի եօլլայա պիլիլէր:

Տիարք	Ֆր.
Ս. Մարտեան Ի Մէճիսիյէ	—
Բ. Ջամ.	6
Ա. Ջամ.	12
Եղ. Սէմ.	6
Կ. Յովհ.	6
Ե. Աղամ.	12
Մ. Շիշ.	8
Արարատսարճարանի փախստականը	6
Յ. Գաս.	12
Ն. Նահապետեան	4
Իմ. Թառ.	4
Յ. Ջաք.	8
Յ. Արսէն.	6
Ս. Յակոբեան Լանգովեցի	10
Գ. Հայ.	4
Մ. Մարգ.	9
Ս. Մէլ.	—
Մ. Համբարձ. Պապատաղ	6
Թ. Թորոսեան Օսթրով	10
Ն. Թաղեոս Բարաթեօյ	12
Յ. Հաճ.	6
Մէլ. Ղազար.	8
Յ. Մկր.	6
Գրիգոր Սարգիս	9
Մէլ. Սիմօն	8
Մանուկ Ասատուր	9
Ռակ. Մարկոս.	9
Տ. Ա.	6

ԷՎԻՐՈՒՄ, ԵՌԻՆԱՆԻՍԹԱՆ
ՎԷ ԹԻՐԻՐԻՍ

Պիւլիւն տիւնեանըն տըղգու թընը ճէլալ իթմիշ օլան Եունան թիւրք մէսէլէսի նիհայէթ կէչէն հաֆթա սուլհ մուսհէտէնամէսի. նին թարաֆէյաէն իմպաւնմալը իլէ ֆուսըլլէլիւր օլմուշ առտ օլըն. մագտա տըր. Մէլքիւր մուսհէտէնին միւնտէրիճաթը խուսուսաթը սոյիլէտէն մաստա պաշլընա իրի նօզթալարտան իպա. թէթ տիւր, Էվիլէա թաղմիլաթը հարպիէ օլարագ Եունանիսթա. նըն թիւրքիւյա տէօրթ միլիօն լիւա վէրմէսի. սանիէն թիւրքիւրին թէսալիատան չըգմալարը. պու իքի նօզթալար հէրնէ գա. տար թալաֆէյաէն իմպաւնմալը իսէտէ, պունարըն իճրասը իչիւն իքի մուհ. իպ տէվէթլէրին տիպ. կինի տօղրուտան տօղրու տիվէլի մուսղղամանըն եէտի իսթիյարը. նայ թէպիմ օլընմըլ տըր. չէօլլէքի, Եունանիսթան էօտէլէճէկի թաղմիլաթը հարպիլէյէ մուգա. պիլ խարիճաւն իսթիպաղ իթմէ. կէ մէճ գուր օլմասը սէպէպլէ մա. լիլէսինի Էվրոսանըն գօնթօլը ալթընա գօլմայա իճգար օլընմըլ, քէլա՝ թիւրքիւրին թէս սիլատան

չըգժաւը իբր մուհարրիպ տէվլէ-
թին լէյինէ պըրագըլմայուպ,
իլլա՝ տիւվլէի մուհարրամանըն ի-
ճաղէթի իլէ շու կիպի օլապիլէ.
ճէկի ահտնամէնին ահքեամընտան
տըր, եանի «թարաֆէյն իյֆաի
վաղիֆէ իթմիլ օլտըլընա տայիլը
տէվլէթլէր իգնա օլուպ, իճաղէթ
կէօսթէրմէլէրինտէն պիլրայ սօնրա
թիւրքիա թէսալիայը թէրք ի-
տէճէք տիր»:

Ահտնամէնէ իշպու պէնտ միւն-
տէրիճ իքէն թիւրքլէրին թէսա-
լիատան չըգժաւը վէ Եունանիս-
թանըն թաղմինաթը հարպիլէի
էօտէմէսի մէսէլէլէրի ֆիլիլիյա-
թա չըգժապ իշիւն տահա չօգ
սու գալտըրաճապ տըր:

Իշպու միւսալէհէնամէ իլէ միւտ-
տէթի զայը մուայէնէ իշիւն
թիւրքիա թէսալիատաթի ասքէր-
լէրինի պէսէլմէկէ վէ Եունանիս-
թան իտարէի մալիյէսինի էվրո-
բանըն էլինէ թէսլիմ իթմէկէ
մէճպուր օլուպ, հէր իքի թարա-
ֆըն տէօքմիւլ օլտըլը գանլէրին
սէմէրէսի քէնտիլէրինի միւճմիւ-
հալ իթմէք վէ էվրոբանըն էթ-
մէկինէ եաղ սիւրմէք օլմուշ տըր:

ԵՈՒՆԱՆ-ԹԻԻՐԲ ՄԻԻՍԱԼԷՅԵՍԻ

Եսանանիսթան վէ Թիւրքիա մու-
րախալարը պէյնինտէ միւնաղա օլան
սուհ ժուհանէտէնամէսինին այնըն
Աթանս հաւաւ Սթանպօլտան պիլիւր-
միլ տիր: Անըն մաալը մուխթասարը
պէր վէհի աթիւրի:

1. Մատտէ. Էլիլէրին թանգիմ
իթմիլի սուհ ժուգատտէմէսինին
այնը օլուպ, եէնի սինօրլարըն
ճէտվլէի միւհթէվի տիր:

2. Մատտէ. Եսանանիսթան
թիւրքիայա տէօրթ միլիոն լիւրա
թաղմինաթ էօտէյէճէք տիր:

3. Մատտէ. Պու մատտէտէ
թէսալիայը պօշալթմազ շէրալիթի
միւնտէրիճ տիր: Սուհ մուգատ-
տէմէսինին սօն գըսմըն իճրա օ-
լընմըլ օլտըլընը տէվլէթլէր թուս-
տիգ իթմիլքտէն պիլրայ սօնրա
թէսալիա պօշալթմազ տըր:

4. Մատտէ. Ահտնամէնին թաս-
տիգինտէն սօնրա մահպուլար
թարաֆէյնտէն իատէ օլընաճապ
տըր:

5. Մատտէ. Մուհարէպէտէն էվ-
վէ վէ սօնրա հուսուլա կէլէն վու-
գուաթլարա իշթիւրաք իտէն միւճ-
րիմէրին ճիւրմի աֆվ օլընաճապ
տըր:

6. Մատտէ. Միւթէահիտ իքի
տէվլէթ թապալարը հէր իքի մէ-
մալիքտէ գապուլ օլընաճապար.
Փաղաթ էվվէլտէն միւճրիմ պու-
լունուպ տա ալէյիլէրինէ պիլր ի-
լամ վէ եա էմիլնամէ սուտուր
իթմիլ օլանլարը քէնտի մէմալիք-
լէրինէ գապուլ իթմէմէք իշիւն
թարաֆէյն սէրպէսթ տիրլէր:

7. Մատտէ. Թէսալիատա միւ-
թէմէքին իպալմար Եունան թա-

պաաւը օլմուշ օլալար տալի
թիւրքիայա հիճրէթ իթմէկէ սէր-
պէսթ պըրագըլմաճապար:

8. Մատտէ. Պու մատտէ միւ-
ճիպինճէ՝ Եունան գուվլէթինտէն
միւթէղարի օլան էլիսասա զա-
րարլարըն թաղմին իշիւն Եու-
նանիսթան 100,000 լիւրա էօտէյէ-
ճէք տիր:

9. Մատտէ. Գօնսօլուարըն իմ-
թիլաղաթը խուսուսընտա իքի
տէվլէթ պէյնինտէ տըրը մուգա-
վէլէնամէ թէրթիպ օլընաճապ:

Թիւրք վէ Եունան թապալար
պէյնինտէ վուգուլա կէլմիլ օլան
տալարա՝ մուհարէպէտէն էվվէլ
մահքէմէյէ վէրիմիլ իսէ էաքի ու-
սուլ իւզլէլինէ պաղըլաճաղար.
մուհարէպէն սօնրա գուհուր իտէն
տալարա էվրոբա նիգամաթը վէ
Սըրպօ-թիւրք մուհանէտէսի էսա-
սը մուճիպինճէ լույէթ օլընաճապ-
լար տըր:

10. Մատտէ. Թէսալիայըն Եու-
նանիսթան թէրք օլընաճապ ի-
շիւն 1881տէ թանգիմ օլընան մու-
գալվէլէնամէսինին պու ահտնամէտէ
թէպուլի օլմայան շէրալիթի իպգա
իտիլմիլ տիր:

11. Մատտէ. Իշպու մուհան-
տէնամէնին թաստիգինտէն իւշ
այա գատար աթիւրէրի ահտնամէ-
լէր թանգիմ օլընաճապ տըր:

Ա. 1876 տա թիւրքիա վէ Եու-
նանիսթան պէյնինտէ թահթը միւ-
գաքէրէյէ ալընմըլ օլան թապալի-
յէթ մէսալիլինի գարալաշտրան
ահտնամէնին թանգիմի. Բ. տօ-
գուլընճը մատտէնին իւք գըսմըն-
տա՝ գօնսօլուարա տայիլ տէրճ
օլընմըլ օլան շէրալիթ հազգընտա
պիլր ահտնամէ թանգիմ իթմէք.
Գ. իատէի միւճրիմին ահտնամէսի.
Դ. հուտուտ իւզլէրինտէ իճրալ շէ-
գալվէթին էօնիւնիւ ալմապ:

Թապաֆէյն պէյնինտէ թիւճա-
րէթ վէ պահրիյէ ահտնամէլէրին
մուալտէրէն թանգիմի քէնտիլէ-
րինէ ալիտ տիր:

(Տիւլալի)

ՄԻԻԹԷՆԵՎՎԻԵ

Կէլէնլէրտէ Պուգրէլտէ Եահու-
տիլէրէ գարըլը գուհուրա կէլէն
գարըլըլըգտան տօլալը, Պուգ-
րէլ խախտմալաշտը վէ Սինակօ-
կա մէճլիսի լէյիսի Գըրալըն հու-
գուրընա գապուլ օլընմուշար:
Գրալ Գարօլ՝ պաշգա տէֆա պու
եօլտա ուլիոնսըլըգլար վուգու-
պուլմայաճաղըն մէրգումանա պէ-
յան իթմիլ վէ օլ սէպէպտէն միւ-
թէղարը օլան էճէպի վէ եէրի
Եահուտիլէրին գարալարը թաղ-
մին օլընաճապըն վատ էլլէմիլ
տիր:

Եունանիսթան վէ թիւրքիա
պէյնինտէ աղա օլընաճապ գօնսօ-
լուար ահտնամէսի պու հաֆթա

մուրախալարտան թանգիմ օլըն-
աճապ տըր:

Բրէնս Ֆէրտինանտ հապրէթլէ-
րինին վալիտէսի՝ Բրէնսէս Գլէ-
մանթին հապրէթլէրինէ Սուլթան
պիլրինճի Շէֆաղաթ նիշանը իհտա
իթմիլ վէ պիլր եալէրի մախուսլէ
Սօֆիայա կէօնտէրմիլ տիր:

Էրքեանը հարպ զապիթանըն-
տան իքի զալթ կէլնճ-թիւրք գօ-
միթէսինէ մէնսուպ օլմուպ ճիւրմի
իլէ Պաղտատա սիւրիւլմիւլլէր.
քէլա պիլր պիւնպուշը վէ պիլր պահ-
րիլէ միւհանիսի եինէ օլ սէպէպլէ
տէրտէսթլէ թէվլըֆ օլընմըլտըր
տըր:

Թէսալիա օրտուսընտան պու
կիւնէ գատար 25,000 խաթթա
ասքէրլէր Սթանպօլա նաղլ օլըն-
մըլտըր վէ պէլպինտէ եաղընտա
նաղլ օլընաճապլար ըմըլ:

Պու սօն մուհարէպէտէ մէճրուհ
վէ մոգթուլ թիւրք ասքէրլէրին
էվպտ ու էսուլընա մախուս իսնէ
թէճէմիլ իթմէքտէ օլան գօմի-
սիօն պու կիւնէ գատար 700,000
լիւրա թօրլամըլ տըր:

Սթանպօլտան քէլիտէ օլընան
պիլր թէլէկրաֆ՝ էլիլէր Կիրիտ
հազգընտա միւլէքէրէլէրին սըրը
սաղլամագտա օլտըլարընտան,
պու մէսէլէտէն տօլալը գուհուրա
կէլէն շալէաթըն պիլ էսաս օլտը-
ղընը պիլալիլիօր:

Սուհ մուհանէտէսինի թաստիգ
իթմէք իշիւն Եունան հիւքիւմէ-
թի Պապը Ալիտէն պիլր այ վատէ
իսթէմիլ օլմուլլէ, մէհաֆիլի սի-
յասիլէ շիւպհէլէրէ զահիպ օլմուշ
տըր:

ԶԱԽԻՐԷ ԲԻԱՅԱՍԸ

վառնու 6 Դեկտեմբեր

Պոշտալ

վալիօն, լիպրա 47-50, հէքթօլ.
8.75-9.20 ֆրանք

Արապա, լիպրա 47-52 հէքթօլ.
8-10.60 ֆրանք

Արքա
լիպրա 38-41, հէքթօլ. 4.40-5
ֆրանք

Ֆաստաղես
100 օգգասը 19-24 ֆրանք՝ մալա
կէօրէ

Մըլար
Գուրու լիպրա 57-58, ֆր. 5.80-6.60
Նալթէյն 20,80 ֆր. հիսապը իլէ
կիւնտէ 8-10 վալիօն վէ 40-50
արապա պուլտայ, 5-6 արապա
արքա, 7-8 արապա ֆաստաղես
վէ 40-50 արապա մըլար կէլ-
մէքտէ տիր:

ՏՊԱՐԱՆ

ԴՐԱՊԱՆՔ ԼԻՍՏՐՈՅ

Լրագրիս վերջին երեսի սիւ-
նակներուն մէջ օտար լեզուներով
ալ ազգեր կը գետեղուին: Ա-
ռանձին կը ապագրուին գրքեր,
տետրակներ ու կը պատրաստուին
հայերէն, պուլկարերէն, ֆրան-
սերէն եւ յունարէն լեզուներով
ընկալագրեր, հասցէներ, հար-
սանեաց եւ այլ հրաւիրագրեր,
այցեքարտ եւ այլն:

ԳՆԵՐ ԶԱՓԱԽՈՐ

Փափագողը պարտին գիմը խըմ-
բագրուիմանս հասցէին:

ՏՕՔԹ. Մ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

14 տարի քաղաքապետական
եւ կառավարական պաշտօններ վա-
րելէ հոքը Պուլկարիոյ մէջ, հաս-
տատած է իր բնակութիւնը վառնա
երրորդ թաղ, թիւ 310, Տօքթ.
Կալապօվի տունը, քաղաքապե-
տական պարտէզի դէմը, եւ կը
գարմանէ ամեն տեսակ հիւանդու-
թիւններ, մասնաւորապէս ներքին,
կանանց, տղայոց եւ ծննդական
գործարանաց: Հիւանդ կընդունի
իր տունը ամէն օր եւրոպական
ժամը 9էն 12 եւ 3էն 5:

Ա. Զ. Դ

Կը ծանուցանեմ Ֆիլիպէի ըն-
թերցասէր հայ երիտասարդու-
թեան որ մեր տան մէջ ահա տա-
կան ձեռնարկով հաստատած եւ
մի ընթերցարան որ բոց է չո-
րեքշաբթի երեկոյններ ժամը 7 1/2էն
մինչեւ 11 եւ կիրակի օրեր ժամը
1էն մինչեւ 3 1/2: Կընդունուին
բազմաթիւ թերթեր, հայերէն,
ֆրանսերէն եւ պուլկարերէն: Մուտ-
քը ձեր է:

ԳՐԻԳՈՐ ԹԻԻԹԻՆՃԵԱՆ

Ի Լ Ա Ն

Ֆիլիպէտէ Ալաճա ճափտէ քեալին
Միսիս Մըմֆօրտուն թահթը ի-
տարէսինտէ պուլունան Ամէրիգան
գըլլար մէքթէպինտէ իւլումը
միւլթէլիֆէ իլէ ինկիլիլ, ֆրան-
սըլ, պուլկար, էրմէնի վէ ալման
լիսանլարը թէտրիս էսիլմէքտէ օ-
լուպ միւլթէտիր մուալիմ իսթիլա-
տամ օլընմագտա տըր: սէնէվի
ֆիլաթը իւշ (3) նափօլէօն տըր:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՐԴՈ

ԵՐԱՌԻՍԵՐ

Վիպակ Հայ Յեղափոխական կեանքին

ԳԻՆ 1 ՅՐԱՆՔ

Կը ԵՍԽՈՒԻ, Վառնա Իրաւունքի
խմբագրատուն, Ֆիլիպէ Անտօն Գօշի
քով, Ռուսոնուգ էֆէ Ռօրասանճեանի
սրճարանը: